	EWANGELIKALNA WYŻSZA SZKOŁA TEOLOGICZNA	WSZJK Dokument nr 9
---	--	--------------------------------------

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa kierunku:	TEOLOGIA	Forma studiów:	NIESTACJONARNE	Profil kształcenia:	PRAKTYCZNY
Przedmiot:	Historia Kościoła				
Punkty ECTS:	5		Liczba godzin ogółem:	30	
Formy realizacji przedmiotu:	wykład				
Rok akademicki:	2023/24				
Imię i nazwisko prowadzącego:	dr hab. Kazimierz Bem				
Data opracowania/aktualizacji:	17/10/2022				
Dane kontaktowe (e-mail, telefon):	k.bem@ewst.pl				
Podpis zatwierdzającego:					

Cel przedmiotu

- C1 - poznanie dziejów Kościoła od jego początków do XX w.
- C2 - poznanie związków pomiędzy organizacją, liturgią i sztuką Kościoła a jego inkulturacją
- C3 - poznanie związków pomiędzy religią a kształtowaniem doktryny Kościoła oraz pomiędzy religią a społeczeństwem w kolejnych epokach historii Kościoła.

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

1. Wpis na zajęcia zgodnie z tokiem studiów (rok II)

Przedmiotowe efekty uczenia się

- PEU 1 – zna związki pomiędzy historią Kościoła i historią społeczną
- PEU 2 – zna podstawowe czynniki kształtujące strukturę, liturgię i sztukę Kościoła w rozwoju historycznym
- PEU 3 – rozumie oddziaływanie na siebie różnych tradycji kościelnych w okresie poreformacyjnym
- PEU 4 – znając historię Kościoła wskazuje na jej relacje z cywilizacją europejską i światowym chrześcijaństwem

	EWANGELIKALNA WYŻSZA SZKOŁA TEOLOGICZNA	WSZJK Dokument nr 9
---	--	--------------------------------------

Treści programowe

L. p.	Wykłady	Liczba godzin
W1.	Jerozolima, Rzym, Bizancjum, Bagdad	3
W2.	Średniowiecze, wielka schizma i wojny religijne	3
W3.	Renesans, Humanizm, Reformacja	3
W4.	Druga Reformacja, Kościół w Nowym Świecie, Wojna Trzydziestoletnia	3
W5.	Reformacja na ziemiach polskich	3
W6.	Wiek Rozumu: Irenizm, Pietyzm, Racjonalizm (ok.1675-1815).	3
W7.	Wiek Rozumu: Katolicyzm, anglikanizm, luteranizm i kalwinizm, kościoły przebudzeniowe, radykalna reformacja, prawosławie	3
W8.	Chrześcijaństwo ok. 1815-1939 – ogólny zarys	3
W9.	Chrześcijaństwo ok. 1815-1939: Anglikanizm, katolicyzm, luteranizm, kalwinizm, starokatolicyzm, kościoły przebudzeniowe i zielonoświątkowe, prawosławie	3
W10.	Chrześcijaństwo po 1939: Shoah, Karl Barth, Sobór Watykański II, teologia wyzwolenia, teologia końca XX wieku	3

Narzędzia dydaktyczne

1. Teksty źródłowe z historii Kościoła: lektura i dyskusja
2. Wykłady i wprowadzenia prowadzącego przedmiot
3. Praca z mapami historycznymi, zdjęciami architektury i sztuki, tekstami liturgicznymi
4. Omówienie podstawowych zagadnień egzaminacyjnych
5. Egzamin ustny

Narzędzia weryfikujące przedmiotowe efekty uczenia się

- NW1. Egzamin ustny
 NW2. Praca pisemna na temat uzgodniony z wykładowcą temat.

Sposoby oceny (F - formująca i P - podsumowująca)

- F1. wykłady – ocena z pracy pisemnej
 F2. wykłady – ocena z egzaminu ustnego: odpowiedź na pytanie nr 1
 F3. wykłady – ocena z egzaminu ustnego: odpowiedź na pytanie nr 2
 F4. wykłady – ocena z egzaminu ustnego: odpowiedź na pytanie nr 3
 P1. średnia arytmetyczna składowych F1 – F4.

	EWANGELIKALNA WYŻSZA SZKOŁA TEOLOGICZNA	WSZJK Dokument nr 9
---	--	--------------------------------------

Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Średnia liczba godzin dydaktycznych na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem	10 x 3 h (wykłady) = 30 h
Przygotowanie się do zajęć: - Lektura książek - Lektura tekstów na kolejny wykład	10 x 3 h = 75 h 65 h 10 h
Przygotowanie do egzaminu (lektura wskazanych opracowań)	20 h
Suma	125 h
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	1 ECTS = 25h 5 ECTS (łącznie 125 h pracy studenta)

Literatura podstawowa:

Strony lub rozdziały będą podane w planie zajęć i na tydzień przed zajęciami.

- 1) Aleksander Krawczuk, *Poczet Cesarzy Rzymskich i Poczet cesarzy bizantyjskich* (różne wydania), lista biogramów będzie w planie zajęć
- 2) Timothy Yates, *Rozszerzanie się chrześcijaństwa*, Warszawa 2005.
- 3) Jerzy Strzelczyk, *Apostołowie Europy*, Warszawa 1997
- 4) Hervé Masson, *Słownik herezji w kościele katolickim*, Książnica, Katowice 2007 (II Wydanie)
- 5) Steven Runciman, *Dzieje Wypraw Krzyżowych*, tom I (różne wydania), Księga I i Księga II
- 6) Marek Starowieyski, *Sobory Kościoła niepodzielonego. Część I – dzieje*, Tarnów 1994, s. 8-155.
- 7) *Katolicyzm średniowieczny*, pod red. J. Kellera, Warszawa 1977, s. 133-182; 293-338.
- 8) Jan Kalwin, *O zwierzchności świeckiej*, Warszawa 2009
- 9) Kazimierz Bem, *Wilki i łagodne jagniątka Chrystusa*, Warszawa 2013
- 10) Zbigniew Pasek, *Wyznania wiary. Protestantyzm*, Kraków 1999
- 11) Mark Galli, *Karl Barth. Szkic Biograficzny*, Warszawa 2019
- 12) Dariusz Rosiak, *Ziarno i krew. Podróż śladami bliskowschodnich chrześcijan*, Wołowiec 2015, s. 51-337.

Literatura uzupełniająca:

Urszula Augustyniak, *Testamenty ewangelików reformowanych w Wielkim Księstwie Litewskim*, Warszawa 2017 (Wydanie II), wybór 3-4 testamentów

Jean Chelini, *Dzieje religijności w Europie Zachodniej w średniowieczu*, Warszawa 1996.

Jean Daniélou, Henri Irenée Marrou, *Historia Kościoła*, t.1, IW Pax, Warszawa 1986.

Dokumenty soborów powszechnych, t.I, opr. A.Baron, H.Pietras, Kraków 2001

Dzieje Bizancjum. Zaginione Cesarstwo – Pomocnik Historyczny „Polityki”

Francis Dvornik, *Bizancjum a prymat Rzymu*, Warszawa 1985.

Marcin Karas, *Wyznania wiary i główne zasady doktrynalne. Katolicyzm*, Kraków 2000 (wybór).

	<p style="text-align: center;">EWANGELIKALNA WYŻSZA SZKOŁA TEOLOGICZNA</p>	<p style="text-align: center;">WSZJK Dokument nr 9</p>
---	---	---

Wojciech Kriegseisen, *Stosunki wyznaniowe w relacjach państwo–kościół między reformacją a oświeceniem* (Rzesza Niemiecka — Niderlandy Północne — Rzeczpospolita polsko–litewska), Warszawa 2015

Marcin Luter i Reformacja – Pomocnik Historyczny „Polityki”

Tomasz Maćkowiak, *Byłam Katolickim Księdzem. Historia Ludmily Javorovej, kobiety wyświęconej w Czechach*, Wydawnictwo Znak 2022 (fragmenty)

Nina Maroszek, *Najlepszy Kraj Na Świecie*, Wołowiec 2017 (fragmenty)

Regine Pernoud, *Kobieta w czasach katedr*, (różne wydania)

M. Ptaszyński, *Polska Tolerancja czy początek oświecenia? Jonasz Szlichtyng (1592-1655) jako teolog ‘drugiej reformacji’*

<https://apcz.umk.pl/czasopisma/index.php/OR/article/view/OiRwP.2013.02>

Malcolm Lambert, *Średniowieczne herezje*, Gdańsk 2002.

Jerzy Strzelczyk, *Otton III*, Wrocław 2000,

Synan Vinson, *Historia ruchu zielonoświątkowego i odnowy charyzmatycznej*, Kraków – Szczecin 2006

Tadeusz J. Zieliński, *Roger Williams. Twórca nowoczesnych stosunków państwo–kościół*, Warszawa 1997

Andrzej Żegadło, *Reformacja w Szwecji, Danii i Norwegii. Studium porównawcze*, Warszawa 2005

Repetitorium:

Przedmiotowy efekt uczenia się	Odniesienie do danego efektu kierunkowego	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Narzędzia weryfikujące przedmiotowe efekty uczenia się	Sposób oceny
PEU 1	K_W01	C1, C2, C3,	W1 – W10	1, 2, 3, 4	NW1, NW2	F1; P1
PEU 2	K_W04	C2, C3	W1 – W10	1, 2, 3, 4	NW1, NW 2	F2; P1
PEU 3	K_W07	C2, C3	W4 – W10	1, 2, 3, 4	NW1, NW2	F3; P1
PEU 4	K_K06	C1, C2, C3	W1 – W10	1, 2, 3, 4	NW1, NW2	F4; P1

Kryteria ocen formujących w odniesieniu do poszczególnych przedmiotowych efektów uczenia się

	Na ocenę 2.0	Na ocenę 3.0	Na ocenę 3.5	Na ocenę 4.0	Na ocenę 4.5	Na ocenę 5.0
PEU 1 – Student zna związki pomiędzy historią Kościoła i historią społeczną	Student nie zna podstawowych związków zachodzących pomiędzy historią Kościoła i historią społeczną	Student zna selektywnie podstawowe związki zachodzące pomiędzy historią Kościoła i historią społeczną	Student zna selektywnie podstawowe związki zachodzące pomiędzy historią Kościoła i historią społeczną i wie jak niektóre z nich interpretować	Student zna podstawowe związki zachodzące pomiędzy historią Kościoła i historią społeczną i wie jak je interpretować w oparciu o literaturę przedmiotu	Student zna związki zachodzące pomiędzy historią Kościoła i historią społeczną i wie jak je interpretować w oparciu o literaturę przedmiotu	Student zna związki zachodzące pomiędzy historią Kościoła i historią społeczną i wie jak je interpretować w oparciu o literaturę przedmiotu oraz posiada własną ich interpretację
PEU 2 – Student zna podstawowe czynniki kształtujące strukturę Kościoła w rozwoju historycznych	Student nie zna czynnik kształtujących strukturę Kościoła w rozwoju historycznym	Student zna najważniejsze czynniki kształtujące strukturę Kościoła	Student właściwie nazywa czynniki kształtujące rozwój struktury kościelnej	Student rozumie rolę różnych czynników historycznych kształtujących strukturę kościelne	Student ma dobrą orientację w strukturach kościelnych i ich historii.	Student zna powiązania między strukturami kościelnymi i różnymi zjawiskami historycznymi
PEU 3 - Student rozumie oddziaływanie na siebie różnych tradycji Kościoła w okresie poreformacyjnym	Student nie zna różnic między tradycjami kościelnymi	Student zna niektóre tradycje kościelne	Student zna niektóre tradycje kościelne i omówić ich historyczne źródła	Student zna powiązania między tradycjami kościelnymi	Student wie jak analizować rozwój w różnych tradycjach kościelnych	Student zna genezę i problemy ruchu eklezjalnego
PEU 4 – Student znając historię Kościoła trafnie wskazuje jej relacje z cywilizacją europejską i światowym chrześcijaństwem	Student nie zna i nie umie wskazać na relację między historią Kościoła i cywilizacją europejską	Student zna niektóre powiązania historii Kościoła i dziejów cywilizacji europejskiej	Student wykazuje zrozumienie dla relacji historii Kościoła i cywilizacji europejskiej	Student jest dobrze zorientowany w znaczeniu Kościoła dla cywilizacji europejskiej	Student wskazuje na korzenie kościelne pewnych kulturowych zjawisk europejskich	Student wskazuje właściwie na kontekst kościelno-historyczny kultury europejskiej